

Vergaderjaar 2017–2018

34 950

Financieel jaarverslag van het Rijk 2017

Nr. 24

LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 13 juni 2018

De vaste commissie voor Financiën heeft een aantal vragen voorgelegd aan de Algemene Rekenkamer over de brief van 16 mei 2018 inzake het rapport bij de Nationale verklaring 2018 (Kamerstuk 34 950, nr. 4).

De Algemene Rekenkamer heeft deze vragen beantwoord bij brief van 13 juni 2018. Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Anne Mulder

Adjunct-griffier van de commissie,
Van Zuilen

Vraag 1

Wat is de ontwikkeling van het geldbedrag dat Nederland gedeclareerd heeft voor in ons land uitgevoerde EU-steunprojecten sinds 2007?

In de onderstaande tabel is de ontwikkeling van de uitgaven die Nederland sinds 2007 heeft gedeclareerd aan EU-projecten die mede vanuit de fondsen in gedeeld beheer zijn bekostigd. Daarbij nog de volgende opmerkingen:

- Het betreft bedragen zoals opgenomen in de Nederlandse lidstaatverklaring (tot en met 2011) en de Nationale verklaring (vanaf 2012).
- Een deel van de gedeclareerde bedragen betreft nationale cofinanciering. Dat komt doordat sommige fondsen vereisen dat de lidstaat verantwoording aflegt over alle declarabele kosten. Van dat bedrag kent de Europese Commissie vervolgens een deel toe als Europese subsidie. Het resterende bedrag is dan de cofinanciering.
- In de eerste jaren had de Nationale verklaring alleen betrekking op de landbouwfondsen.
- In sommige jaren zijn de gedeclareerde uitgaven relatief laag, vooral doordat in die periode bij bepaalde fondsen nog geen projectuitgaven zijn gedaan.

Publicatiejaar Lidstaatverklaring/ Nationale verklaring	Gedeclareerde uitgaven x € miljoen	Betrekking op
2007	1.216,6	ELGF
2008	1.031,2	ELGF, ELFPO
2009	878,0	ELGF, ELFPO
2010	1.082,6	ELGF, ELFPO
2011	1.229,4	ELGF, ELFPO, EFRO, ESF, EVF, EBF, EIF
2012	1.151,5	ELGF, ELFPO, EFRO, ESF, EVF, EBF, EIF, ETF, EVLF
2013	1.712,2	idem
2014	1.687,4	idem
2015	1.751,7	idem
2016	1.492,1	idem
2017	702,2	ELGF, ELFPO, EVF, EBF, EIF, ETF, EVLF, AMIF, ISF; voor EFRO, ESF, EFMB en EFMZV nog geen uitgaven gedeclareerd
2018	906,4	ELGF, ELFPO, ESF, EFMB, AMIF, ISF; voor EFRO, EFMZV nog geen uitgaven gedeclareerd

Vraag 2

Wat is het exacte verschil in nettobetalingspositie als de «eigen middelen» wel en niet worden meegenomen in de afdracht?

en

Vraag 3

Wat is de ontwikkeling van de nettobetalingspositie met en zonder de inachtneming van de afroming van de douanerechten, btw en bni-afdrachten sinds 2007?

In ons rapport geven wij aan dat er verschillende manieren zijn om de nettobetalingspositie van een lidstaat te berekenen. In de zogenoemde *boekhoudkundige definitie* is dat het saldo van alle ontvangsten van een lidstaat minus alle afdrachten. Daarbij worden de traditionele eigen middelen (vooral invoerrechten) geheel toegerekend aan de lidstaat die deze afdraagt. Daarnaast worden alle toerekenbare EU-ontvangsten meegerekend, dus ook de «perceptiekostenvergoeding» voor de inning van de douanerechten en de administratieve ontvangsten, waarmee EU-instellingen die in die lidstaat gevestigd zijn worden gefinancierd.

De Europese Commissie berekent de *operating budgetary balance* per lidstaat. Een belangrijk verschil met de boekhoudkundige definitie is dat de Europese Commissie de traditionele eigen middelen (vooral invoerrechten) en de administratieve ontvangsten niet meerekent. De Commissie beschouwt de traditionele eigen middelen niet als een nationale uitgave, maar als eigen middelen die door de lidstaat tegen een perceptiekostenvergoeding worden geïnd. De administratieve ontvangsten ziet de Commissie in tegenstelling tot bijvoorbeeld EU-subsidies niet als ontvangsten van de lidstaten. Verder voert de Commissie correcties door voor het in balans brengen van de totale EU-inkomsten en -uitgaven.

Voor het bepalen van de verschillende nettobetalingssystemen moet men over meer informatie beschikken dan wij in het kader van ons onderzoek naar de Nationale verklaring hebben verzameld. Op basis van ons onderzoek is het daarom niet mogelijk exacte uitspraken te doen over de (ontwikkeling van de) nettobetalingssystemen.

Informatie over de nettobetalingssystemen heeft het kabinet opgenomen in de begroting voor 2018 van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (V). Op pagina 42 is een overzicht opgenomen van de netto betalingssystemen 2015.¹ De netto afdrachten die worden genoemd (€ 5.587,9 miljoen) zijn berekend volgens de boekhoudkundige methode. Daarna volgt de nettobetalingssystemen volgens de definitie van de EC, maar dan wel als percentage van het bruto nationaal inkomen.

Vraag 4

Wat is de ontwikkeling in percentages van de fondsen in gedeeld beheer in de totale EU-begroting sinds 2007?

Naar de ontwikkeling van de percentages van de fondsen in gedeeld beheer in de totale EU-begroting hebben wij geen onderzoek gedaan. Ons onderzoek richt zich op de fondsen in gedeeld beheer in Nederland. De Europese Rekenkamer richt haar onderzoek wel op de totale EU-begroting. In haar jaarlijkse publicatie *De EU-controle in vogelvlucht* vermeldt de Europese Rekenkamer voor bijna alle begrotingsjaren vanaf 2007 een aandeel fondsen in gedeeld beheer van ongeveer 80%. De begrotingsjaren 2014 en 2016 vormen hierop een uitzondering. Voor deze jaren vermeldt de Europese Rekenkamer een aandeel van de fondsen in gedeeld beheer van respectievelijk ongeveer 76% en ongeveer twee derde van de EU-begroting.

Vraag 5

Hoe definieert u «toegevoegde waarde» in het kader van de oproep om een overkoepeld beeld te geven van de toegevoegde waarde van de Europese fondsen in Nederland?

Met «toegevoegde waarde» bedoelen wij de effecten van de besteding van EU-middelen. Bijvoorbeeld, of mensen een baan vinden doordat zij hebben meegedaan aan werkgelegenheidsprojecten die door EU-subsidies zijn bekostigd. In het verlengde daarvan ligt de vraag naar de Europese toegevoegde waarde (European added value) van de projecten die met EU-subsidies zijn bekostigd: in hoeverre zou een project ook al hebben bestaan zonder Europese subsidies? Worden er met die subsidies meer werkzoekenden geholpen, en worden zij ook beter geholpen? In onze publicatie *EU-gerelateerde aandachtspunten bij de*

¹ Kamerstuk 34 775 V, nr. 2.

*ontwerpbegroting 2018*² hebben wij aangegeven dat de Europese Commissie en het kabinet het begrip «Europese toegevoegde waarde» verder zouden moeten uitwerken. Dat sluit ook aan bij de eigen aanpak van de Europese Commissie bij de EU-begroting, het project «Budget focused on results», waarmee de Commissie de toegevoegde waarde van de EU-middelen beoogt te versterken.

² Algemene Rekenkamer, *EU-gerelateerde aandachtspunten ontwerpbegroting 2018*, 23 november 2017. Kamerstuk 34 775, nr. 76